

Sygn. akt I C 2497/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Dorota Walczyk

Protokolant Kinga Romanowska

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

z powództwa G. J.

przeciwko J. N. (1), G. Ł.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego w sprawie III Nc 1044/97

1. oddała powództwo,

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej J. N. (1) kwotę 2.417,00 (dwa tysiące czterysta siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 2497/12

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 12 listopada 2012r. powódka G. J. wystąpiła przeciwko J. N. (1) i G. Ł. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie z dnia 16 grudnia 1997r. w sprawie III Nc 1044/97, zasądzenie od pozwanych na jej rzecz solidarnie kosztów procesu oraz udzielenie zabezpieczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia M. B. do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia powództwa. W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że wymieniony tytuł wykonawczy uległ przedawnieniu (pozew wraz z załącznikami k. 1-3).

Postanowieniem z dnia 1 marca 2013r. Sąd oddalił wniosek powódki o udzielenie zabezpieczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego (postanowienie z dnia 1 marca 2013r. – k 37-37v). Postanowienie to zostało następnie zmienione postanowieniem Sądu z dnia 20 czerwca 2013r. w ten sposób, że powództwo zostało zabezpieczone przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko powódce przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie M. B. w sprawie Km 778/11 na czas trwania postępowania sądowego (postanowienie k. 57).

W odpowiedzi na pozew z dnia 26 czerwca 2013r. pozwane J. N. (2) i G. Ł. wniosły o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania solidarnie na ich rzecz. W uzasadnieniu pozwane wskazały, że egzekucyjny w postaci nakazu zapłaty Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z dnia 16 grudnia 1997r. został wydany na rzecz ich matki, A. R., a został następnie przez Sąd Rejonowy dla Warszawy – Żoliborza w Warszawie postanowieniem z dnia 5 maja 2010r. zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz pozwanych, działających jako spadkobierczynie pierwotnej wierzycielki. Na podstawie wskazanego nakazu zapłaty A. R. złożyła do komornika wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, które zostało umorzone w 2003r. po śmierci wierzyciela. Następnie pozwane, po

uzyskaniu klauzuli wykonalności na swoją rzecz, skierowały sprawę do komornika. Zdaniem pozwanych powyższe oznacza, iż doszło do przerwania biegu przedawnienia, a ich roszczenie nadal może być egzekwowane (odpowiedź na pozew k. 63-65).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W pozwie z dnia 19 listopada 1997r. A. R. wniosła do Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy o nakazanie, aby G. A. (1) M. J. zapłaciła na jej rzecz kwotę 21.000 zł wraz z odsetkami od dnia 18 listopada 1997r. do dnia zapłaty, kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 1500 zł (pozew k. 1-2 akt sprawy III Nc 1044/97 Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy).

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 16 grudnia 1997r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie w sprawie III Nc 1044/97 nakazał G. A. (1)M. J., aby zapłaciła powódce kwotę 21.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 listopada 1997r. do dnia zapłaty, wynagrodzeniem adwokackim w kwocie 1500 zł oraz kosztami sądowymi w wysokości 392,50 zł. (nakaz zapłaty k. 8 akt sprawy III Nc 1044/97 Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy).

Nakaz zapłaty został uznany za doręczony pozwanej w dniu 17 lutego 1998r. i nie został w terminie zaskarżony przez pozwaną (k. 10 akt sprawy III Nc 1044/97 Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy).

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy z dnia 23 marca 1998r. w sprawie III Nc 1044/97 nakazowi zapłaty nadano klauzulę wykonalności. W dniu 24 marca 1998r. do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy został złożony wniosek wierzyciela o wszczęcie egzekucji na podstawie nakazu zapłaty. W dniu 6 kwietnia 1998r. Komornik Sądowy Rewiru VII przy Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy J. G. zawiadomił G. J., że na wniosek wierzyciela A. R. wszczęto przeciwko niej postępowanie egzekucyjne do nieruchomości stanowiącej prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w W. i wezwał ją do zapłaty kwoty 21.000 zł wraz z odsetkami i pozostałymi kosztami (k. 13-14 akt sprawy III Nc 1044/97 Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy).

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy wykonywał dalsze czynności egzekucyjne w sprawie aż do roku 2003. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone z mocy prawa w związku ze śmiercią wierzyciela - A. R. (akta postępowania egzekucyjnego Km 78/98; k. 178-186 akt III Nc 1044/97 Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy).

Dnia 27 czerwca 2003r. zmarła A. R.. Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie z dnia 22 listopada 2005r. w sprawie III Ns 1355/05 spadek po niej nabyli mąż J. R. oraz córki J. N. (1) i G. Ł. po 1/3 każde z nich (k. 3 akt sprawy I Co 1349/09 Sądu Rejonowego dla Warszawy Żoliborza). W tym samym postanowieniu Sąd uznał, iż spadek po J. R. zmarłym w dniu 16 września 2004r. nabyły córki J. N. (1) i G. A. (2) łącka po 1/2 każda z nich.

Postanowieniem z dnia 5 maja 2010r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Żoliborza w sprawie I Co 1349/09 nadał prawomocnemu nakazowi zapłaty z dnia 16 grudnia 1997r., wydanemu przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w sprawie III Nc 1044/97, klauzulę wykonalności na rzecz wierzycieli J. N. (1) i G. Ł.. Przedmiotowe postanowienie uprawomocniło się z dniem 13 maja 2010r. (k. 19 akt sprawy I Co 1349/09 Sądu Rejonowego dla Warszawy Żoliborza).

Na mocy wniosku o wszczęcie egzekucji z dnia 14 czerwca 2010r. Pismem z dnia 10 sierpnia 2010r. G. J. została zawiadomiona o wszczęciu egzekucji (k. 14-15 akt egzekucyjnych Km 778/11). Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy - Woli J. B. prowadził czynności zmierzające do ustalenia majątku dłużniczki.

Postanowieniem z dnia 1 września 2011r. sprawa została przekazana Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Śródmieścia M. B. (k. 82 akt postępowania egzekucyjnego Km 778/11).

Pismem z dnia 9 września 2011r. G. J. została zawiadomiona o wszczęciu egzekucji (k. 4 akt postępowania egzekucyjnego Km 778/11).

Dnia 26 września 2011r. G. J. wpłaciła na konto komornika do sprawy Km 778/11 kwotę 10.500 zł. (potwierdzenie wpłaty k. 34 akt sprawy I Co 1349/09 Sądu Rejonowego dla Warszawy Żoliborza).

Dnia 20 października 2012r. G. Ł. oraz J. N. (1) otrzymały od G. J. kwoty po 6500 zł na poczet zadłużenia (pismo pełnomocnika wierzycielek k. 141 akt postępowania egzekucyjnego Km 778/11).

Pozwem z dnia 12 listopada 2012r. G. J. wystąpiła o pozbawienie wykonalności nakazu zapłaty wydanego w sprawie 1044/97 Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy.

Powyższy stan faktyczny, który był bezsporny między stronami, Sąd ustalił w oparciu o akta spraw o sygn. III Nc 1044/97 Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy, akta postępowania egzekucyjnego Km 778/11, akta sprawy o sygn. I Co 1349/09 Sądu Rejonowego dla Warszawy Żoliborza i dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, których autentyczność nie była kwestionowana przez strony i nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powództwa przeciwegzekucyjne są merytorycznym środkiem obrony przeciwko niezgodnej z prawem, zarówno co do samej zasadności, jak i dopuszczalności, egzekucji. Ich podstawą jest zasadność i wymagalność obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym. Ustawa przewiduje dwa powództwa przeciwegzekucyjne - opozycyjne, które przysługuje dłużnikowi (art. 840 kpc) oraz ekscydencyjne (interwencyjne), które przysługuje osobie trzeciej (art. 841 kpc). Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie mamy do czynienia z powództwem przeciwegzekucyjnym opozycyjnym uregulowanym w art. 840 kpc.

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 1-3 kpc, dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

- 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;
- 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;
- 3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykáže, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Istotą powództwa opozycyjnego jest wykazanie, że sam tytuł wykonawczy nie odpowiada istotnemu i rzeczywistemu stanowi rzeczy. Powództwo to dotyczy sytuacji, w których dłużnik przeczy, że powstał w stosunku do niego obowiązek wskazany w tytule wykonawczym, bądź przeczy zdarzeniom, które zaszły po wydaniu tytułu egzekucyjnego. Powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie prowadzi jednak do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym. Ma ono bowiem na celu pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, a nie podważenie treści orzeczenia sądowego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Przedmiotem sporu jest więc wykonalność tytułu wykonawczego (podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 3 października 2003r., sygn. akt I ACa 135/2003, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1972r., sygn. akt II PR 372/72).

Celem powództwa opozycyjnego jest pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo jego ograniczenie. Powództwo z art. 840 § 1 kpc, jako środek merytorycznej obrony dłużnika, pozwala na zakwestionowanie wykonalności tytułu wykonawczego w drodze badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tym tytułem i w konsekwencji musi być oparte na przyczynach materialnoprawnych - podstawach wymienionych w punktach 1-3 omawianego przepisu.

Okoliczności podnoszone przez powódkę świadczą, iż kwestionuje ona ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w prawomocnie zakończonych sprawie o sygn. akt III Nc 1044/97. Jak wskazano wyżej, powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie może prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem sądowym. Powództwo opozycyjne oparte na przesłance określonej w art. 840 § pkt 1 kpc jest dopuszczalne, o ile nie zachodzą przeszkody w postaci niedopuszczalności drogi sądowej, powagi rzeczy osądzonej lub zawisłości sporu. Orzeczenie zatem wydane z naruszeniem przepisów prawa, może być jedynie zwalczane w ramach przysługującego od niego środka odwoławczego, zwyczajnego jak i nadzwyczajnego. Jak wynika z materiałów zgromadzonych w toku postępowania, powódka nie zdołała skutecznie zaskarżyć nakazu zapłaty z dnia 16 grudnia 1997r. W ocenie Sądu żądanie powódki zmierza do wywołania skutku, jaki mógłby powstać w wyniku orzeczenia oddalającego powództwo po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty. Rozpoznawany pozew w istocie na celu miał zastąpienie środka zaskarżenia. Pierwsza więc podstawa powództwa przeciwegzekucyjnego nie może odnieść żadnego skutku, jako niedopuszczalna w toku procesu o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego.

Odnosnie zaś powództwa opartego na art. 840 § 1 pkt 2 kpc byłoby ono zasadne gdyby powódka wykazała, iż nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Ciężar udowodnienia tej okoliczności spoczywa bowiem na powódce. Jakkolwiek Sąd dostrzegł, iż powódka dokonała wpłaty na rzecz wierzycielek dochodzonej należności głównej w kwocie 21000 zł, to zważyć należy, iż tytuł wykonawczy obejmuje również odsetki od wskazanej kwoty oraz stanowi podstawę dochodzenia kosztów postępowania egzekucyjnego. Powód nie wykazał zatem istnienia okoliczności, które uzasadniałyby pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

Wskazać należy, iż rola Sądu nie polega na wykonywaniu obowiązków procesowych ciężających na stronach. Sąd nie jest władny zarządzać dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też nie jest zobowiązany do prowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach, a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. Natomiast same twierdzenia strony nie stanowią dowodu w postępowaniu cywilnym. Strony zaś muszą mieć więc świadomość, że w razie nie sprostania ciężarowi dowodu, to na nich spadają wszelkie negatywne konsekwencje, związane w szczególności z uznaniem lub oddaleniem powództwa.

Wobec nie wykazania przez powódkę zaistnienia przesłanek określonych w przepisie art. 840 kpc, powództwo podlegało oddaleniu.

Należy zaznaczyć, iż podstawową zasadą dotyczącą kosztów procesu jest zasada odpowiedzialności za wynik postępowania. Stosownie do art. 98 § 1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.